

قتل «قائم مقام فراهانی» از رجال نامدار دوره قاجار

قتل «قائم مقام فراهانی» از رجال نامدار دوره قاجار و صدر اعظم محمدشاه قاجار (1214ش)

قتل #171; قائم مقام فراهانی; از رجال نامدار دوره قاجار و صدر اعظم محمدشاه قاجار (1214ش)

محمدشاه قاجار چون به پادشاهی رسید، وزارت خود را به پیشکارش میرزا ابوالقاسم فراهانی داد. او وزیری با تدبیر و با نفوذ بود. اما چون محمدشاه مرد ضعیف‌النفسی بود در اداره امور مملکت به رأی او کمتر توجه داشت. وی در مقام صدارت اعظمی، شاهزادگان خودسر قاجار را با خشونت و قساوت رام ساخت. قائم مقام با همه هوش و کفایت، کاردانی، قدرت بر تقریر و تحریر، درایت در امور اجتماعی و سیاسی و احاطه عجیب بر ادب فارسی و عربی، مردی خودپسند و مغرور بود که در پیشبرد مقاصد خود از کشتن و کور کردن مخالفان و دروغ و نیرنگ خودداری نمی‌کرد و در این راه، دوست و دشمن نمی‌شناخت. این هیبت و صلابت و قدرت و بزرگی که خواه ناخواه با سنگدلی و حق‌ناشناسی و استبداد رأی و بلندپروازی و خودپسندی و دریدگی همراه بود موجب شد قائم مقام در بین طبقات مردم، محبوبیتی در خور نداشته بلکه همواره مورد حسد و بغض درباریان و بدگمانی شاه قاجار باشد. حسودان و دشمنان قائم مقام، سرانجام محمدشاه را به اعدام او موافق کردند و با کمک حاج میرزا آقاسی فرمان قتل قائم مقام را از شاه گرفتند. او را در شب آخر صفر 1251 ق برابر با ششم تیرماه 1214ش با دستمالی خفه کرده و جسدش را در حرم شاه عبدالعظیم دفن نمودند. قائم‌مقام فراهانی علاوه بر مقام سیاسی، دارای تبخّر علمی در بسیاری از فنون، مخصوصاً علوم و فنون ادبی و ساده‌نویسی بود و سبکی جدید در نثر فارسی به وجود آورد. از آثار مشهور این سیاست‌مدار و نویسنده ایرانی می‌توان به کتاب‌های منشآت، جلایر نامه و دیوان اشعار او، اشاره کرد.